

STUDENTS

IZNAK 2 REIZES
MENESI

AKADEMISKĀS DZĪVES LAIKRAKSTS

NUMURS MAKSA
20 SANT.

K. Branta un K. Upešlejas nodibināts 1922. gadā.

Redakcija un kantoris

Rīgā, Basteja bulv. № 11, dzīv. 15 (teeja no Valdemāra ielas). Runas stundas: svētdienās no 10—11, pirmdienās no 16—17.

Pasta adrese: Rīgā, Pasta kaste № 70.
Sludinājumu maksa: priekšpusē 90 sant., tekstā 60 sant., sludin. daļa 20 sant., par petītrindiņu + 5% sludināj. nodoklis.

Gada abonements: Ls 4.—

sludin. daļa 20 sant., par

№ 132.

Piektdien, 27. janvārī, 1928.

VI. ak. g.

Par zinātņi, darbu, skaidrību,
brīvību un tēvzemi!

„Ideālā“ un „praktiskā“ jaunatne.

(Raksts „Studentam“.)

Ar jaunatņi sarunājoties par tās tagadējo dzīvi, es saviem līdzrunātājiem reiz jautāju: „Vai pēc jūsu domām latvju jauniešu starpā ir daudz Poruka „bālo zēnu?“ Atbilde bija — vispārīgs smaids, pus ironisks, pus nožēlojošs. Un kāds jauneklis, ar roku atmetis, noteica: „Šī suga vai nu pavisam izmirusi, vai nenovēršamai mirstībai pretim iet. Un tā ir labi!“

Paši jaunieši nu ņemās raksturot sevi un savus biedrus un konstatēja kā neapšaubāmu faktu, ka modernā jaunatne pirmā kārtā esot praktiska. Ne tik vien Latvijā, bet visā pasaulē.

Jaunatne vairs neticot abstraktiem „ideāliem“. Viņa tik daudz par tiem esot dzirdējusi runājam un tik bieži esot redzējusi, cik maz ideāli paši tie runātāji dzīvojot, cik maz vispār šie sprediķi līdzot, cik daudz derīga darba paliekot nedarīts aiz šiem sprediķiem, ka tie uz viņiem nekāda iespaيدا vairs neatstājot.

Tiešam, vienā jaunatnes daļā šāds skepticisms, šāda nicināšana vai gandrīz naidis pret visādu ideālu sludināšanu ir novērojams. „Ideāli“ pie tās ir savu kreditu zaudējuši, viņu kurss pie tās ir ļoti zems. Tiešam, ne tik vien pie mums, bet visā kultūras pasaulē vienu daļu jaunatnes pašlaik redzam ar lielu sparū ķeramies pie tīra praktiska darba, enerģiski gatavojamies kādai, dažreiz pavisam šaurai specialitātei, pārliecībā, ka tas šimbrīžam dzīvē — galvenais. Var novērot, ka jaunatne, itin kā neapmierināta ar vecās paaudzes līdzšinējo dzīvi, pati nu gribētu ķerties pie darba un visu no jauna un labāki darīt.

Kāds jauns cilvēks no pilsētas inteligences man teica tā: „Pagājušo gadu notikumus gaidi ir pierādījuši, ka vecā paaudze bija nepatīgi saimniekojusi. Vai tad kašs un revolūcija bija kas cits, kā šis negudrās rīcības sekas? Citādi jādzīvo, nekā „vecie“ ir dzīvojuši, citādi jāsaimeņko: gudrāk, apdomīgāk, racionalāk, tālredzīgāk. Mūsu „vecie“ — tā viņš turpināja, — mums jauniešiem bieži mēdz pārmet, ka mēs esam nepatīgi. Bet man šķiet, ka mēs esam prātīgāki par viņiem. Mēs gudrāki protam rēķināt, apsvērt, novērot. Mums nav tik daudz iluziju galvā, kā vecajiem. Tie, kaut gan daudz gudroja, un rēķināja, tomēr pastāvīgi pārreķinājās, jo visi viņi patiesībā bija „romantiķi“.

„Un jūs kas esat?“ tā es jauneklim jautāju. Un viņš mierīgi un stingri noteikti atbildēja: „Mēs esam realisti“.

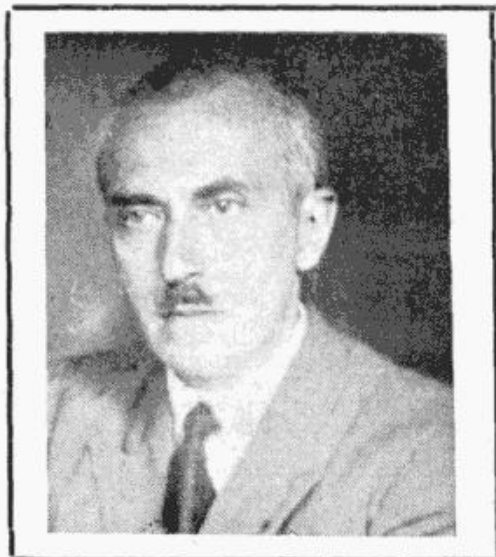
Kāds cits jauneklis man veco paaudzi raksturoja kā „sentimentālu fantastu“. Nacionāli fantasti, sociāli fantasti, revolūcijas fantasti tie bijuši un esot. „Bet mēs negribam būt fantasti, bet gribam redzēt visu tādu, kāds tas tiešam ir. Mēs gribam būt reāli.“

Bet kāds bijušais radikāls, politiķis un revolucionārs man šādu savu ticības apliecību nodeva: „Man riebums ir uznācis pret visu fantastisko, nereālo. Riebums arī pret politisko romantismu. Es nīstu visus mūsu politisko partiju vadītājus, kas mums arvien mācīja, ka tikai vajagot vest pie uzvaras to un to politisko partiju, tikai tai dot visu varu un viņai ļaut valdīt, lai pasaulē nodibinātos kārtība un taisnība. Nē. Mūs vairs nepiemēns ar šādām frāzēm! Mēs taču, zinām ka nevienas pašas politiskas partijas uzvara vien vēl taisnību nav nodibinājusi, un arī kā nekāda revolūcija to negarantē, jo vienas revolūcijas klēpī jau snaudz otra, no vienas var-

Prof. J. Bergs ģ.

(Skat. rakstu).

Prof. A. Starkovs ģ.

(Skat. rakstu).

mācības dzimst cita varmācība, un tā bez gala būs. Nē. — Mēs „jaunie“ tikai vienam vairs ticam: pozitīvam, reālam, konkrētam darbam. Un tam mēs gatavojamies!“

Kāds ievērojams jaunatnes vadonis, runājot par sociālo un nacionālo idealismu, stāsta tā: „Es kādreiz jautāju vienai pazīstamai vienkāršai sievīnai, ko tā domā par jaunlaiku nacionālo kustību. Viņa man tā atbildēja: „Koku, kungs, es par tādām kustībām daudz lai domāju! Es dēstu savus kartupeļus un saknes, izrakņāju un izrušināju savu zemi — tas ir viss, koes zinu un ko spēju.“ Bet es, to dzirdot, nodomāju: tu savai dzimtai zemei simts reiz vairāk kalpo, nekā tie, kas pilnu muti savu dzimteni slavē un sumina, un nekā nedara. Un šis pats novērotājs piebilst: „tiešam nepanesama un riebīga kļuvusi mums ir plātšanās ar katru idealismu, kas nav tiešs, reāls, taustāms, ideālā garā darīts darbs. Un šī vienkāršā sievīna ir lielāka, ideālāka patriote, nekā tie, kas skaisti runā, strīdās, nez' kurp sauc nez' ko sludina, bet nekā nedara.“

Tas viss liek nopietni pārdomāt par to, vai jaunatnē uzplūdušā „practicismā“ ir tikai kas negatīvs vien, jeb vai aiz tā stāv kas pozitīvs, vērtīgs un varbūt tāds, kas īsta idealisma garam nemaz nav pretīgs.

Bez šaubām, šīn parādībā ir kaut kas uztraucošs un bīstams. Un mēs nevien teoretiski varam iedomāties, bet arī tieši varam konstatēt, ka vienā jaunatnes daļā valda etiski pilnīgi negatīvs, jaunatnei absolūti nepiestāvīgs pārmērīgs practicisms, kas mūsos nevar nedomināt nopietnas bažas par nākotni. Viena daļa jaunatnes tiešam ir nodevusies tādam „practicismam“, ka tā tikai par personīgo labumu, ērtību un baudu domā, un ka to visur vada tikai izdzīves un iedzīvošanās kāre. Ir tiešam tādi jauni cilvēki, par kuriem ar sāpēm jākonstatē, ka tie nākotnē būs brutāli izmantotāji, īsti dzīves parazīti, ja viņu dzīvē nenotiks, kā brīnums, laimīgs dziļš lūzums.

Bet ir cita veida practicisms par kuriem nebūt nav jānoskumst. Un šis rindīnās rakstot es garā redzu vairāk pazīstamu jauniešu, par kuriem domāju, ka labi būtu, ja tādu būtu daudz. Viņi praktiskās dzīves lietas nevis nicina, bet augstu ciena, tikai nē kā dzīves mērķi, bet kā cietu un drošu pamatu stipras garlīgas dzīves ēkai. Viņi pelēko ikdienu ar tās sikiem uzdevumiem un pienākumiem dziļi respektē, apzinoties, ka neko lielu nevar radīt, necienot sīko un mazo. Tiem goda prāts neatļauj pavirši un slikti pildīt uzlikto dienas darbu, un to pildot tie apzinās, ka tā dzīvei

alpo un ka tai slikti kalpos tie, kas šo darbu novārtā liks. Es pazīstu jauniešus, kam karsta dvēsele, kas aizrauti ir par cēliem cilvēces ideāliem, kas dzīvei meklē augstāku filosofiski-religisku attaisnojumu, kas savus mērķus tik augstu sprauž, cik vien tas domājams, bet kas taisni šos augstos mērķus arvienu acu priekšā turot, tiem censdāmiem tuvināties, ar lielāko apzinību un pamatību savus sīkos dienas darbus pilda. Viens no tiem man teica tā: „Kā lai es neko pju sava tēva dārzu? Ja es to nedarīšu, tas pilns nezāļu pieaugs. Kādām acīm tad lai es uz to skatos? Un es jūtu, ka pasaulē nevar nekas jaukāks būt, kā sava tēva dārzu kopt.“

Visideālākie jaunekļi tā tad var būt reizē visreālākie, un jo tie reālāki ir, jo stiprākus pamatus tie liek ideālam. Un patiesībā tikai tie ir īstie idealisti, kas nevis gaisa pilis ceļ, bet kas sava tēva dārzu kopj, kas derīgu, labu un skaistu darbu dara.

Doc. Aleksandrs Daugs.

Profesors Jānis Bergs ģ.

Lielam likteņu lēmējam ir labpaticis aizsaukt no dzīves vienu no vecākiem Universitātes un lauks. fakultātes darbiniekiem prof. J. Bergu, kas pēkšņi ir šķīries uz mūžību I. Ziemassvētku dienā.

Prof. Bergs dzimis 1863. g., studējis Rīgas Politehniskā Institutā, vispirms inženieru, tad atrazdam savu isto darba lauku, lauksaimniecības nodaļā, kurās kursu nobeidzjis 1889. g.; prof. Bergs pieder tā tad pie vecāko un pirmo latviešu agronomu saimes.

Pēc kursa beigšanas agr. J. Bergs arī spiests doties ceļā, ko gājuši pēc viņa vairums latvju censoņu, uz lelkrieviju, kur toreiz bij vientgā iespēja zināšanas pielietot praktiskā darbā. J. Bergs ir strādājis vairākus gadus kā muižu pārvaldnieks Dienvidkrievijā, no 1896.—1909. g. darbojies kā speciālo priekšmetu skolotājs Grīnvucu lauks. skolā Besarābijā. No svešuma atgriezies Latvijā arī sācis šeit rostīgi strādāt, vadot no 1900.—1915. Jelgavas lauks. biedrības izmēģinājuma saimniecību Bērzmuižā, sarkojot lauks. kursu un priekšlasījumus, izdarot daudzus izmēģinājumus. J. Bergs ar izlasi ieguvis uzlabotās sēklas (sarkanā āboliņa, miežu u. c.).

Kaŗa vētra sagrauj J. Berga darbu Latvijā, un viņš pats ir spiests ar ģimeni staigāt skumjās bēgļu gaitās. 1919. g. viņš vār atgriezies Rīgā un darbojas īsāku laiku kā Rīgas pilsētas valdes loceklis.

J. Bergs pieder pie lauks. fakultātes

dibinātājiem, pie viņas kodola, un darbojās šeit vispirms kā docents, sākot ar 21. dec. 1919. g. kā profesors, izpildīdams arī fakultātes pirmā dekāna amatu. Lauks. fakultātē prof. Bergs visu laiku lasījis īpatnējās augkopības un saimniekošanas mācības kursus, bet pirmos gadus arī laukkopību un ievadu lauksaimniecībā. Nelaiķa nopelns arī fakultātes izmēģinājumu un praktisko darbu saimniecības (Platonē, vēlāk Vecaucē) iekārtošana; šis darbs pirmo gadu smagos apstākļos ir prasījis no prof. J. Berga daudzas negulētās nakts, pavadītas braucienos no saimniecības uz Rīgu un atpakaļ, un uztraukumus, kas viņa kara gados jau vājināto veselību arī nevarēja stiprināt. Saimniecībā J. Bergs ar sekmēm ir vadījis studentu vasaras praksi, un strādājis ražīgi pie rudzu, kartupeļu izlases darbiem.

Prof. J. Bergs ir bijis viens no mūsu vecākiem lauks. rakstniekiem; pirmie viņa raksti parādījušies drukā 1887. g. Viņa rakstu kopskaits sniedz pāri 300. Savus fakultātē lasītos kursus tas izstrādājis grāmatās (īpatnējā augkopība 3 d. lauksaimniecība — 2 d. uu saimniekošanas mācība atrodas iespiešanā.) piemērojot tos plašāko lauks. aprindu vajadzībām.

Prof. J. Berga mūža darbs noritējis augkopības nozarē — lauks. zinātnes daļā — kas pēti, kādi dabīgie un cilvēku radītie kultūras apstākļi vislabāki veicina atsevišķu lauks. augu šķiru attīstību un nodrošina zemkopju vērtīgākas ražas. Šīn nozarē maznozīmīgāki ir vispārējie slēdzieni; no daudz lielāka svara ir konkrēti norādījumi, kā katrs augs noteiktos zināmos apstākļos ir apkopjams. Mūsu agronomu un lauks. zinātnieku saimē nav darbinieku, kuri ar tik pat vērtīgu aci, kā prof. J. Bergs, ilgus gadus būtu skatījušies lauks. kultūras augu dzīvē un būtu pratuši izstrādāt līdz pilnībai to ļoti dažādo faktoru kopdarbības shēmu, kuŗa noteic augu dzīvi; prof. J. Bergam nebij jautājuma par augu kultūrām, kuŗu tas ar dziļu pamatīgumu un izsmeļošu pilnību nebūtu pratis atrisināt. Pareizā atmiņa, loģiskais mierīgi nosvertais domāšanas veids un izkoptā izteiksmes spēja, kā rakstos, tā priekšnesumos, izceļ viņu kā ievērojamu personību. Prof. J. Berga neatlaidība darbā, arī smagākos personīgos un ģimenes apstākļos, lai noderētu arī par uzmodinošu piemēru mūsu daudzkārt fiziski spēcīgi, bet garā gurdai, no klusa un šaura darba bēgošai jaunatnei.

Prof. Berga mirstīgās atliekas izvadīja no lauks. fakultātes svētku zāles vecā gada pēdējā dienā 31. decembrī

un nodeva zemes klēpim Meža kapos. Garīgo ceremoniju izdarīja prof. K. Kundziņš. No aizgājēja atvadijās rektors, fakultātes dekans, studējošo pārstāvji u. c.

Ar prof. J. Bergu ir lūzis dzīves cīņā un grūtībās norūdīts ozols. Pēc viņa klusī sēro darba biedri, studenti, un plašās zemkopju aprindas. Lai prof. J. Berga kā nesavtīgā, darbīgā, pienākumus apziņošā latvju lidumnieka personība mums paliek augstā cīņā un kā neaizmirstams cildens piemērs.

Doc. A. Leppiks.

Prof. Dr. med. Arsenijs Starkovs †.

(Nekrologs.)

Austrija, 19. decembra rītā no stacijas Potten-dorf telefoniski ziņots uz Viener-Neustadt, lai stacijā sagaida medicīniskais personāls, jo vilcienā atrodoties slimnieks, Vilcienam pienākot, plkst. 9.45 Viener-Neustadtē, palīdzība vairs nebija vajadzīga — nāve bija pastēgusies pirmā. Mūžīgā mierā bij aizgājis Latv. Univ. prof. Arsenijs Starkovs.

Tādas bija īsās sēru ziņas, kuŗas Ziemassvētku priekšvakarā saņēma Latvija. Neilgā laikā vēsts bija zināma Universitātē, un dziļi izjustas sēras apņēma medicīņu saimi. Jo dziļi zaudējumu sajūta viņa tuvākie darbinieki un med. fak. studējošie, apzinoties, ka zaudēts viens no med. fak. spējīgākajiem lektoriem, bet it īpaši zinot, ka zaudēts mīļākais, iecienītākais, pietamākais mācības spēks, netikai profesors, bet arī audzinātājs, zinātnisku darbu iedvesmotājs — anatomikuma dvēsele.

Nelaiķis profesors, jau vairākus gadus atpakaļ, vēl Krievijā, bet sevišķi revolūcijas gadus sūdzējies par savu sirdi. Pēc emigrācijas no Krievijas, turpmākā dzīvē, lai arī cik grūta viņa bija, nelaiķis gandrīz atspīrga, un turēja sevi par pilnīgi veselu. Un tomēr, savas darbības pēdējā laikā, jaunā slimība sāka sevi atgādināt. Pagājušā gadā, rudens semestra sākumā dabūtā gripa, ievērojot mūsu klimata dominējošo, auksto, mainīgo laiku, pamazām, bet neatlaidīgi ruīnēja visu organismu, bet it sevišķi neveselo sirdi. Tuvojoties Ziemassvētku brīvlaikam, nelaiķis profesors gribēja to pavadīt savas ģimenes vidū — Itālijā, atspīrgt dienvidus siltajā gaisā, atrasties no galīgi mocošās slimības, lai atjaunotiem spēkiem turpinātu savu darbību mūsu Universitātē.

Ar prieku un lielāko labsajūtu, isi pirms svētkiem viņš atstāja Rīgu, dodamies pretim

saulei un atpūtai, pretim mīļotai ģimenei, un klusai svētku laimei savējo vidū.

Bet liktenis bija lēmis citādi. Tieši joslā, netālu no Itālijas, kur sākas tas klimats, kuŗā nelaiķis vēlejš atgūt slimībā zaudētos spēkus, smeloties tos no vēlgās dabas, kā arī no mīļotiem cilvēkiem, — bet — te piepeža nāve un diagnose: miris no sirds asins vadu scleroses.

Prof. Dr. med. Arsenijs, Viktora dēls Starkovs, piedzimis 21. februārī, 1874. gadā, Toržskas pilsētā, Tveras gubernā, kā kaŗa ārsta dēls. 1892. gadā nobeidzis Tveras klasisko ģimnaziju. Šai pašā gadā iestājies Maskavas Universitātes Medic. fakultātē, kuŗu beidzis 1897. gadā. Pēc universitātes beigšanas, tiek atstāts pie topografiskās anatomijas katedra, kā prozektora palīgs. 19. dec. 1900. gadā, pēc sekmīgas disertācijas aizstāvēšanas, Starkovam tiek piešķirts medicīnas doktora grāds. 1902. gadā tiek ievēlēts par prozektoru pie topografiskās anatomijas katedra, 1908. g. par privatdocentu pie topografiskās anatomijas un operatīvās ķirurģijas katedra. No 1909.—1918. g. strādā kā profesors salīdzinošā un aprakstošā anatomijā Sieviešu Medicīnas Institutā-Maskavā.

1912. g. Maskavas Univ. Med. fak. piešķir prof. gradu topografiskā anatomijā un operatīvā ķirurģijā. Šai pašā gadā, Keizarišķā Kaŗa-Medicīnas Akadēmijā, prof. Starkovam piešķir Akadēmijā P. Zagorska prēmiju par darbu: „Анатомія фасций и клетчатка малого таза. Распространение паразитов.“

1918. g. tiek ievēlēts par profesoru Svētā Vladimira Universitātē, — Kijevā pie topografiskā anatomijas katedra. 1920. g. strādā kā Akadēmijās jaunībinātā Ukraines Zintību Akadēmijā pie medicīniskās bioloģijas katedra. 1920. g. jūlijā mēnesī emigrējis visupirms uz Poliju, tad uz Čehiju, kur bijis kā Ārlietu ministrijas Stipendiants un profesors Ukraines Pedagoģiskā Institutā.

1922. g. ievēlēts par profesoru pie aprakstošās Anatomijas katedra — Soļijas Universitātē.

Jaunajām pasēm un citiem dokumentiem ģimenes izgatavo ātri un glīti. Vakaros un tumšās dienās fotogr. pie elektriskās gaismas.

K. Iltnera
fotografija
Brīvības ielā 5, sēta
Tajr. 2-6-5-3-3.
Studējošiem rabats.

Bez tam 11 gadus strādājis kā ķirurgs Maskavas-Galicina slimnīcā. Bet pasaules kaŗa laikā darbojies kā galvenais ķirurgs Keizarišķās dzimtas slimnīcā — Maskavā.

1925. g. jūnijā uzaicināts Latv. Univ. kā anatomijas profesors, kur sabija līdz pēdējam laikam.

Miris Austrija, paglabāts Itālijā, — Romā, 1928. g. 9. janvārī, visā klusībā, nelielam pavadītāju pulciņam, tuvākiem piederīgiem un Latv. sūtniecības darbiniekiem piedaloties.

Med. fak. tuvākie līdzdarbinieki
(Dzīves un darbu apskats sekos).

Parīzes studenti.

(Turpinājums).

Parīzes studenti nekad nav domājuši uztraukties par to, ka Parīzē nav ne studentu padomes, ne studentu pašvaldības kādā citā veidā. Nediskutēsim vai tas labi, vai slikti. Bet moderni tas nav. Kaut gan Parīzei ir pilsētas — modes devējas slava, par šādu Parīzes studentu sava veida atpakaļrāpuli nav jābrīnās: viņi cenšas ne tik daudz meklēt jaunus darbības veidus, kā rūpīgi glabāt un uzturēt to Latīņu kvartāla tradīciju daļu, kuŗa mūsdienās vēl piemērojama. Par visu dārgākas viņiem ir Latīņu kvartāla vēsturiskās brīvības. Tādas ir un pastāv vēl tagad. Nevienā likumā tās nav rakstītas, bet vai tad rakstīt i t i e likumi maz ir tie labāk ievērotie?

Nepilnus trīs gadus atpakaļ, 1925—gada marta un aprīļa mēnešos, Latīņu kvartālā izcēlās ne tikai nemieri, bet formēla revolūcija, pielietojot visus izsmalcinātākos un izkoptākos revolūciju paņēmienus: generalstreiku, mitingus, manifestācijas, barikādes un valsts varu reprezentējošo policistu šīšanu un piekaušanu.

Viena no svētākām Kvartāla brīvībām bija aizskarta: toreizējais izglītības ministrs, Fransua Albērs, Francijas Universitātes „Lielmeistars“, ar plašām progresīvām idejām, ideāli taisnīgu liela vēriena politiku, bet 1,39 metru gaŗš, nebija visā pilnībā ievērojis tradicionālo un Kvartāla brīvības respektējošo profesoru iecelšanas kārtību, atteikdamies apstiprināt kandidātus augstskolas padomes uzstādītā kārtībā un dodot priekšroku sev politiski radniecīgai dvēselei, kāda sava kolēģa kabineta šefam.

Ja Parīzes studentiem trūkst disciplīnas, sajūsmas viņiem ir toties papildnam. Un sajūsmā viņi prot radīt vientību, pārpārim atvieto trūkstošo disciplīnu. Neskatoties uz tieslietu fakultātes dekāna atceļšanu, neskatoties uz visbriesmīgāko sankciju draudiem, streiku ieturēja ar lielāko vienprātību, manifestācijās piedalījās 15.000 cilvēku un uzvaru guva pilnīgu: politisko profesoru atsauca un viņa vietā iecēla augstskolas padomes parastā kārtībā ievēlēto kandidātu.

Profesori stāvēja noteikti studentu pusē, jo viņi neturēja par iespējamu atbalstīt politikas iejaukšanu augstskolas dzīvē, kas mūsdienās tiek nereti skaitīts par progresīvu soli, bet kas tomēr apbrīnojami spēcīgi atgādina Galileja oponentu uzskatus un viduslaiku paņēmienus.

Kas šo Parīzes studentu revolūciju novēroja, pārliecinājās, ka ja viņi nevēlas darboties nepārtraukti un organizēti, viņi savas intereses prot aizstāvēt enerģiski un ar panākumiem.

Rūd. Stabulnieks.

Atmiņu vainags.

Patīk man atmiņas — dzeltenās lapas, Rudens vakaros vainagos vīt; Pārmainu kļavu un cerīnu lapas Pilādžu ogām — tur saldumu šķīt.

Liekas, ka nostājas vēji un kļavas Vasaras dienvidu tvīkdamas šalc; Tvīkstošas lūpas kā ziedošas pļavas Reibina lēnām, un sapnis plaukst balts.

J. Kasparovičs.

Maldu mirkli.

Skats atkal aizvada uz kapsētu šo dienu. Vējš spēlē priežu vijolēs uz rūsējušām stīgām.

Un atkal nabagāks par mirkli vienu Es ļaujies zilām taktīm — rudentīgām.

Širds smeldz par izdegušo maldu sauli, Par mirkliem melnā naktī apraktiem. . . . Nav zēl vairs tā, ja agra rīta spīdumā, Kas dārgs reiz bijis — kļūst nu lēts.

Es negribu ar pīšļiem saistīt garu! — Kā kalni milzīgi man krūtīm uzgultos, Ja sapņiem jaunas tāles neatdaru Un skumjās skatu puķes baltās — nolauztās.

Beranzē-Nekrasovs.

1857—1927—1877.

Le peuple-c'est ma muse!
Beranger.

Tāji, sveši tēli. Neparastas noskaņas. Tik sveši šķiet mums viņu gari, „modernisma“ un „konstruktīvisma“ laikmetā. Pagājušā gadā viņu 70 un 50 g. nāves dienu piemiņas latvju sab. pagāja nemanītas un nepieminētas. Un ne velti! — Vai mūs var interesēt svešu cilvēku un tautu ikdienišķās rūpju-sāpes? Mēs liecamies pēc vispārpusaugīgajam un pārcilveciskajam idejām. Vairāk plašuma — mūsu devīze. —

Bet plašums ļoti bieži sakļaujas sekumā. Viņš jau ir sakļāviens! Pāceļās balss par jauniem ceļiem — uz skaidrību. Bet skaidrība var tikai tur nākt, kur plašums ar dziļumu ir līdzsvarojies, kur ilgas ir spēšs noskaidrojušās. Ja plašumā veras ilgas, tad dziļumā — sāpes. Dziļumu un sāpju laikmets jau iestājies latvju sabiedrībā. Maz apzinīga un jaušama varam tur vēl saskatīt. Tikai tagad sāk pacelties balss par isto, patieso cilvēcību, dziļo un daiļo nacionālismu.

Viņas dzird arī, — ne jaunajā, — bet piedzīvojušā un jau „pārdzīvojušā“ vācu un franču intelektuālajā paaudzē. Mūsu priekšrocība, — ka taisni jaunākā paaudze pusapzinīgi, pusneapzinīgi staigā šos katras patiesas mākslas sāpju izpīrkšanas ceļus. Plašuma ceļš nostaigāts, jānoiet tagad uz dziļumu takām. Lai viņas nepazustu, neno-maldītos, lai dziļums atkal neuzpeldētu seklumā, brīžiem nepieciešami garam veldzi meklēt vecākos kultūras avotos, kur daudz kas jau izjūts un pārdzīvots. —

Noslēdzot pagājušo gadu ar divu dzejnieku nāves dienu piemiņu, var, viņu pārdzīvotā un gleznaini izjustā laikmetā, nojaust tos pašus motīvus, kuŗi tik nesaudzīgi tirda mūsu sadrumstaloto garu. Nav šaubu, ka šie motīvi radīs viengabalainu noskaņojumu, bet grūti pateikt, vai sekojošais noskaņojums dos veidus tautas gara dzīves veidiem. Pēc Beranzē sekoja tranču tautā laimīgais līdzsvara un mēra sajūtas laikmets, bet Nekrasova laikmeta noskaņojums palika neauglīgs un krievu tautai bija vēl reiz jāgriežas uz daudz ilgākiem un sāpīgākiem plašuma un dziļuma meklējuma ceļiem.

Rob. Sp.

Brīvlaiks.

(Akadem. feļetons)

Kas ir brīvlaiks? Viņš ir dzelzceļa ienākumu pavairotājs, cauru zeķu salāptājs, tukšo ievārijumu podu un sviesta cibu piepildītājs, mīksta gultas taisītājs un parādu nokārtotājs.

Kā viņš sākas? Ar kāda paraksta iegūšanu vai laimīgu caurkrišanu, ar ardievošanos no komiltoniem pie pāris dučiem alus, ar literas izņemšanu, ar kāju tirpināšanu pārpildītajā dzelzceļa vagonā.

Ko viņš dod? Viņš dod iespēju palepoties baltiem, melniem un krāsainiem deķeļiem, lentēm un nozīmēm. Dod viņš arī iespēju parādīt un pārbaudīt iegūtās zināšanas. — Lauksaimnieks pamāca, kur grāvis rokams un kur drene liekama, kur sējams supurs, kur zalpeters, kur labāka dziļā, kur seklā kūts. Ķīmiķis noteic ratu un zābaku smēres labumu un par visām lietām neaizmirst slavēt savu vienīgo cerību, cukurfabrikā. Mecha-

niķis pārbauda pulksteņus un atslēgas un inženieris uzbūvē slidkalnu mazajam māsām un brāļiem. Matēmatiķis pierāda, ka valdības sastādīšanas varbūtības integrāls no sienas līdz otrai sienai vienāds nullei un, ka kombinācijas no 100 elementiem pa 51 ir mainīgs lielums, kas arī svārstās ap nulli. Jurists dod Pēterim padomu kā šķirties no Lines un kā visvieglāki Trīnei iegūt Miķeli. Pedagoģs iemāca ābecē visus knauķus un teologs nolasa sprediķi par šķīstu un kaunīgu dzīvošanu vārdos un darbos mājas jaunīšiem — vārds visiem un visos vakaros. Ja nu vēl pastāsta par Rīgas dzīvi, tad brīvlaiks ir tas, kas izceļ tevi par ziemsvētku varoni gandrīz vai visā pagastā.

Brīvlaikā apskatāmi arī visi miļie lopiņi. Suņi priecīgi smīkst, zirgi bubina, cūkas kviec. Raibāja pabrauca ar ragu gar sāniem un nodomā, sak esi gan tu vairāk noskrējies nekā mani dzenādams. „Mē, mē, mē“, smejas mazie jerkeļi; „Bē“, piebalso vecene, sak' ne mums tava alus vajag —, ne rapiera bailes. Gailis staigā krūtīs izgāzis, paknābā graudus un draudzīgi paskatās. „Tāds ar tādu saprotas“ nomurkšķina vepri. Tikai telēns mierīgi sūka mēteļa stūri un neskatās uz cepuri, kas par vīru.

Brīvlaiku mil studenti un skolnieki, profesori un skolotāji. Kad gan var vairāk izballēties, izēsties un izgulēties, ja ne brīvlaikā. No gultas pie galda, no galda gultā. Skaties griestos un nožēlo grēkus. Izlaistās lekcijas, negulētās naktis, sasistas glāzes, parāds krogā, parāds saimnieci, draudzības vekselis filistram. Bet tad nāk miegs un gādīgi aizvelk priekškaru atmiņu skatuvei, un sapnis paceļ pāri Rīgas lāstiem un likstām. Circenis aizkrāsne trankšķina vijoli, kaķis blakam maļ dzirnavas un kaktā paukšķ korķi pašbrūvētajam miestīņam. Paradīze miegā, paradīze nomodā.

Brīvlaikā sajūk nedēļas dienas. Pirmdiena līdzīga otrdienai, otrdiena trešdienai. Ja vienā tevī apciemo kaimiņu Kārlis, tad otrajā kaimiņu Mikus būs klāt. Vienu dienu tu brauc pie Tantes Mīles, otrajā apciemo onkuli Frici, ko stāsti vienam, atkārtoti otram: par linu cenu celšanos vai krišanu, par labo vai kreiso valdību, par eksa-

meniem, par krogiem. Nogaršo ko Dievs devis un pārticis mājās atkal gultā.

Kā brīvlaiks beidzas? Ar spaidīšanos dzelzceļa vilcienā, ar stāvēšanu rindā no četriem rītā uz fizikas eksamenu, ar izkrišanu, ar pirmajām zāvām pirmajā lekcijā. Klibjānis.

„Jauki dzīvot Vecaucē...!“

(Praktikanta iespaidi.)

Nebūs starp stud. agr. tādu, kas ar vienaldzību klausīties vai izrunās vārdu „Vecauce“. Šis vārds daudz ko izteic. Vispirms jūtisi, ka pret tevi top lielāks respekts, jo sevi šā vai tā nostādīsi kā „aucieti“ jaunāka studenta priekšā. Nu kā gan nē! Trīs, četrus gadus tu cilvēks svīdi raudamies pa laboratorijām, vācīs dučiem parakstu, lai tikai likvidētu minimumu un beidzot, kad visas formalitātes puslīdz kārtībā — atveras durvis vasaras praksei Vecauces fermā. Un pati dzīve tur — tā nekad nenāks vairs, tā neatgriezīsies. . . . bij jābūt „augstprātīgā stīmmungā“, lai nenobirdinātu pēc sešu mēnešu kopā pavadītās prakses, šķīroties ar jūtīgām komiltonēm, pa asarai. Bet nu kā par to vidū? — Vispirms, kā parasts, iepazīšanās, ne tikai savstarpeja, bet arī ar kūti, laukiem; tad tālāk svarīgākais ēšana, kur, kā jau vienmēr pie lielāka ēdāju skaita, jābūt izmanīgām. Ja negribi apmierināties ar kailu buljonu vai aukstiem kartupeļiem, tad pirms zvana pacienties atrasties jau pils tuvumā.

Par pieklājīgu uzvešanas maza beda: kristiskos brīžos pazagšus novēro, ko dara tāds, kam mazāk grēka šādās lietās. Bez šādas nekur nefiksētas kārtības stingri jāievēro noteikumi uz melnā deļa — ierašanās uz obligatoriskām praktisko darbu stundām trīs minūtes pēc zvana nozīmē atvaļinājumu visu dienu un vakarā attiecīga saruna ar zināmām amatpersonām.

Obligatoriskie darbi? — Nu, tie jāstrādā pēc labākās sirdsapziņas, kuŗa ne vienmēr tāda var būt, piem., karstā laikā — tad attālāka krūma pavēnis parkā, vai kartupeļu vāga nav smā-dējamas vietas un protams, lai tas no tālienes nebūtu pārāk uzkrītoši

L. U. doc. K. Dišlers
50 gadu jubileja.

Š. g. 20. janvārī mūsu universitātes ievērojamais publisko tiesību zinātnieks doc. Kārlis Dišlers atskatījās uz 50 aizgājušiem gadiem. Ievērojot jubilara raksturu, svinību diena viņam pagāja darba gaitās.

Doc. K. Dišlers dzim. 1878. g. 20. janv. Lielsatīku Lejaslauceniekos (Kuldīgas apr.). Pabeidzis skolotāju semināru, no 1897.—1905. g. darbojās kā tautskolotājs vairākos Kurzemes pagastos. Pa šo laiku viņš gatavoja uz abiturijas eksameniem, kurus noliek un 1906. g. iesāk studijas Pēterpils uni-

versitātes juridiskā fakultātē. 1910. g. pabeidz universitāti, kur paliek sagatavoties uz profesuru. 1917. g. Omskā atveļ politehnisko institūtu, kurā ekonomiskā fakultātē Dišlers ievēl par valsts tiesību docentu. 1920. g. viņš atgriežas Latvijā un ar 1920./21. m. g. darbojas Latvijas Universitātē kā administratīvo un Latvijas valsts tiesību docents.

Ne tikai Universitātē, bet arī ārpus tās god. jubilaru pazīstam kā rostīgu zinātnieku. Viņš jau pirms kara sarakstījis vairākus darbus, starp citu „Anglijas parlamenta vēsturi” (Universālā bibl. № 124/25.). 1920. g., jau patstāvīgajā Latvijā, doc. Dišlers laiž klajā grāmatu „Demokrātiskas valsts iekārtas pamati”. Visu Latvijas patstāvības laiku ar savu plašo erudīciju viņš cenšas teoretiski noskaidrot Latvijas valsts satversmes dažādus jautājumus vairākos rakstos „Tieslietu Ministrijas vēsturi”, kurū jubilara lietpratīgi veda no 1922. g. 1925. g. iznāk Dišlera ievērojamais (un vienīgais šajā nozarē) darbs „Latvijas valsts organi un viņu funkcijas”.

Doc. Dišlers pazīstams nevien kā zinātnieks, bet vispārī kā kultūrdarbinieks, kas aktīvi piedalījies sabiedriskā dzīvē Krievijā, Pēterpilī un Omskā (Sibirijā). 1925. g. Dišlers ievēl Rīgas pilsētas domē un Saeimā.

Asistents P. Mucenieks.

Ļoti uzkrīt lielā un nelieluotā interese, ar kādu visas Francijas politiskās partijas sekoja Latīņu kvartāla notikumiem. No sākuma šo interesi ir grūti saprast. Nav pat iespējams, lietas būtībā neiedziļinoties, viņas istos iemeslus atrast, jo, kā jau to redzējam, Parīzes studentu loma sabiedriskā dzīvē ir nenozīmīga, pat neesoša: viņu starpā lielas un ievērojamas personības nav meklējamas un viņu organizācijas ir par vājam, lai varētu plašākas sabiedrības uzmanību saistīt.

Bet Latīņu kvartāls ir Francijas politiskais barometrs. Ludviķa-Filipa laikā Latīņu kvartāls bija pārliecināti bonapartistisks. Napoleona III. laikā Luksemburgas dārza platanu un liepu eņā visvairāk runāja par republiku. Un tagad, kad Francijā ir republika, visas politiskās partijas labprāt vēlas skaidri zināt, kādi vēji pūš Latīņu kvartālā. — Nav jau nemaz vēsture jāņem palīgā, lai saprastu, ka Latīņu kvartāls spēj vēstīt mums nākamo politiku: vai tad pavisam nopietnas statistikas nemāca, ka Latīņu kvartālā, katru gadu, studē-

var jau sadalīt divās darba grupās: viena strādā, otra atpūšas. Visā visumā darbs samērā ar atalgojumu norit intensīvi un ja arī steidzošāka kādas kultūras apkopšana vairāk nedēļas ievēlka gaumā, tad dienas strādnieces „labāk vēlu, nekā nekad” šo kļūdu nāk izlabot.

Kopējā sadzīvošana pēc oficiālām ziņām neapmierinoša, pēc citiem avotiem tip-top. Dabīgi! Pozīcija nevar būt bez opozīcijas, bet šoreiz jau arī ne principiēlos jautājumos, piem., ja viena grupa uzstājas par 40% un otra par 40%, vai ja viena atzīst „no gaismas līdz nakošai gaismai un vēl”... bet otra „līdz pusnaktij”, tad tā jau nav principiāla cīņa. Un ja arī kādreiz nakts vidū griesti stiprāk ligojas pavadīti no speciģu zolistu skaiņām, bet kaimiņu istabās gulētāji pasaka miega māmuļai ardievas, tad prātīgāk neuztraukties kā dažs, bet dziedāt līdz: „... tur bija pudeļkakli un pudeļdibeni...”

Dažs jautā, ko tad tā prakse isti dod? Vispirms jāsaka, kā še kā izmēģinājumu un praktisko darbu saimniecībā variet pārbaudīt un visu panākt ja cenšaties, kaut tik svarīgās, kā milas lietās. Apstākļi vislabākie: laiks — seši mēneši, silta vasara, parks, mēnesnca, pils zāle, klavieres... un ja arī būs duči pustrēša aiz muguras, tad jūtisi kaulos ne vairāk kā divdesmit. Parasts katra sezona beidzas ar vairākiem pārišiem, šoreiz gan knapi divi. Protams, tas vēl nav viss: vēl nāk pa ceļam... starp kuriem, diemžēl, mums daudziem nebūs lēmts skaitīties, tomēr paturēsim mēs arī Tevi mīļā piemiņā Vecauce, „Du schönstes Studentenparadies!” stud. agr. Streptococcus.

jošo starpā ir, mazākais, ducis nākamo deputātu, kādi 7—8 nākamie senatori, 3 nākamie ministri un ceturtdaļa no nākamā valsts prezidenta. Latīņu kvartālā ir permanenti atrodami tie, kas būs tā saucamie „tautas vadoņi” nākotnē.

Šādos apstākļos tādu vēlēšanu iznākums, kādas pie mums ir Studentu Padomes vēlēšanas, tiktu ļoti plaši pārrunātas.

(Turpmāk beļgas.)

Andrejs Kampē.

Akademiskā dzīve ārzemēs.

C. I. E. izpildu komitejas kārtējā sēde notika no 10. līdz 17. janvārī 1928. gadā Lublijānā (Jugoslāvija); sagatavošanas sapulce sanāca Maloļā (Šveicē), laikā no 1. līdz 4. janvārim 1928. gadā.

SELL centrālbiroja Tartū notikusi vadītāja maiņa; izstājušos kom. H. Kolk vietā ievēlēts kom. Eduards Sahkenbergs, kas š. g. 26. novembrī pārņēma biroju. Igaunų studentu biedrības ārlietu biroja līdzšinējā vadītāja kom. J. Muru vietā ievēlēts kom. H. Raudsepp, kas turpmāk ieies arī SELL centrālbiroļā. Sakarā ar šim pārmaiņām L. U. studentu padomes ārlietu biroja vadītājs kom. Valters Voits š. g. 29. un 30. novembrī uzturējies Tartū, kur apspriedās ar jauniem SELL centrālbiroja darbiniekiem par turpmāko kopdarbību latvju un igauņu studentu starpā, kā arī vispār par SELL centrālbiroja darbu nākotnē.

No **Anglijas studentu savienības** (N. U. S.) saņemts uzaicinājums sūtīt divus latvju studentu pārstāvjus (vēlams — studente un students) uz N. U. S. gadskārtējo konferenci Oksfordā aprīļa sākumā. Latvji lūgti ierasties jau 10. martā, kopā ar Igaunijas un Lietuvas pārstāvjiem, lai apmeklētu Londonu un dažas citas ievērojamas pilsētas un vietas, un lai tadā ceļā iepazītos ar angļu tautas un sevišķi angļu studentu dzīvi. Viesošanas paredzama līdz 4. aprīlim, pie kam pārstāvji būs angļu studentības viesi un visi izdevumi tiks segti no N. U. S., tā kā latvju delegātiem jāmaksā vienīgi ceļš no Rīgas līdz Londonai un atpakaļ.

Pallaban atgriezies no **Somijas L. U. diplomands stud. arch. A. Lazdiņš**, kurš sagatavo diplomdarbu par tēmu „Studentu nams”, un tālāb vācis materiālus, apmeklējot somu studentu daudzus nāmus un klubus. Līdz ar to kom. A. Lazdiņš vispārī iepazīties ar Somijas celtniecību.

S. E. L. L. centrālbiroja sēdes notiks Tartū februārī un maijā, bet novembra vidū Rīgā, vienā laikā ar S. E. L. L. gadskārtējo konferenci. Pēdējā ņems dalību arī Skandināvijas studentu delegāti.

Komp. Adolfs Ābele, kas pēc komp. Alfr. Kalniņa uzņēmis stub. Dziedoņu b-bas „Dziesmuvara” muzikālo vadību A. A. ir Latvijas konservatorijas vec. docents. Dzimis 1889. g. 24. janv. Muzikas laukā izglītojies Pēterpils konservatorijā pie pro. Ž. Handžina (erģeles), pie prof. Sokolova un Vitola (kompozīciju).

C. I. E. šī gada konference notiks augustā Parīzē, bet 1930. gadā, cik paredzams, Rīgā.

C. I. E. ziemas sporta sacīkstes, 22.—28. janvārī 1928., Itālijā, Cortina d' Ampezzo, no Latvijas dalību ņems E. Tubelis, kurš sacentīsies daiļslidošanā. Lai paceltu interesi pret šīm sacīkstēm, izsolītas vairākas godalgas.

Preses izstādē Ķelnē, maijs — oktobris 1928. piedalīsies arī C. I. E. ietilpstošās organizācijas, izstādot studentu pašvaldību darbības diagramas un pārskatus; ēku un iestāžu fotografijas; drukātus izdevumus; informāciju par studijas apstākļiem Latvijas Universitātē. Latvju studentu piedalīšanai šai izstādei uzsākti plaši priekšdarbi. Stud. Pad. Ārlietu birojs.

Iz lietuvju stud. organ. dzīves.

„Neo-Lithuania” un „Ateitis” („Nākotne”) ir prāvākās lietuvju studentu organizācijas. Pirmā no viņām decembrī atskatījās uz 5 g. darbības posmu. Šī organizācija, Lietuvā saukta par korporāciju, nebūt neatbilst tipisko korporāciju raksturam, bet ir izveidojusies zem šā laikmeta Lietuvas nacionālām un kulturālām prasībām. „Neo-Lithuania” ir „tautininku” („nacionālistu”) korporācija. Viņa dibināta 1922. g. 11. novembrī Kauņā. Korporācijas dibināšanas ideja izcēlās tānī laikā, kad Lietuva, kā atdzimstoša valsts cīnījās par savas neatkarības nodrošināšanu, par tautiskās idejas iemiesošanu. No vienas puses poļu nemitīgās avantūras pret Lietuvu, no otras — grūts iekšējs stāvoklis, kurū stiprā mērā veicināja intelligences trūkums, spieda lietuvju studentus radīt noteikta rakstura un darba spējīgas organizācijas. Tāpēc, kā „Ateitis”, tā arī „Neo-Lithuania”, kā noteikti nacionālās organizācijas ir ar stipriem nacionāliem pamatiem un sava respekta un darbīguma ziņā stāv ļoti augsti, pat priekšzīmīgi. „Neo-Lithuaniai” ir daudz kopēja ar „Ateiti” (kristīg. stud.), no kuŗas viņa ir atšķēlusies. Tas izteicas arī „N-Lithuania” mērķī. — Tautiskas un iekšēji individuēlas kultūras pacelšana, pieturoties pie kristīgas morāles principiem.

Pēc savas iekšējās uzbūves, kā arī ideoloģijas ziņā, „Neo-Lithuania” var tikt pielīdzināta latvju „Vienotnēm”. Korporācijas darbība 5 gadu laikā bija ļoti rosīga. Kā izcilus nopelnus minams — sava 3 st. mūŗa nama uzcēlšana Kauņā. Tad piesaistīšana korporācijas darbā izcilus Lietuvas valsts un sabiedrīkos darbiniekus. Pie korporācijas izcilākiem ideoloģiskiem vadoniem pieskaitāmi: tagad. valsts prezid. A. Smetana, prof. Voldemaras, rakstnieki Tumas-Vaiŗģantas un Kreve-Mickevičus. Bez tam goda biedros: augšminētie un prof. Jablonskis, dr. Basanavičius, P. Vileišis un Balutis.

Tālāk korporācija izdod savu periodisko žurnālu — „Jaunoji Lietuva”. Biedru skaits sniedzas pie 200. Studentu pārstāvniecībā pēd. gadā tautininki guvuši 7 vietas. J. O. P.—

Studenta-jurista vēlēšanās jaunā gadā.

Fakultātes padome un atsevišķi mācības spēki uzstāda noteikumus, kas vispārīgi nosaka studiju gaitu un kārtību. Studenti, lai gan ne katreiz ir apmierināti, noteikumus pilda godbijīgi, jo to prasa akadēmiskās tradīcijas un pietāte. Bet students jaunā gadā vēlēšanos var izteikt atklāti, sevišķi tamdēļ, ka vecais gads nav bijis diezgan devīgs.

Studenti, galvenā kārtā nodarbinātie, vēlas, lai pierakstīšanās termiņi būtu garāki, lai eksaminēties varētu vismaz vienu reizi mēnesī, ja ne katru nedēļu, kā to daži mācības spēki jau ir iekārtojuši, lai seminardarbi notiktu tikai pa vakariem, lai eksaminatori studentiem neuzstāda tādas jautājumus, kuŗi apskatīti tikai lekcijās mutiski un parastās mācības grāmatās nav atrodamī, sevišķi tad, ja eksaminators lasīto kursu nav grāmatā izdevis.

Gada sākumā lektors aizrāda, ka jānāk uz lekcijām, ka viņa lasītā kursa studentu izdevums neder un ka pēc tā eksamenu nolikt nevar. Tomēr daudzi studenti, citus mācības līdzekļus nepazīdami un lekcijas neapmeklējuši, eksamenus noliek. Nav brīnums, ka zināšanas stipri konspektīvas un knapi turas ap sekmīgi. Tamdēļ studenti jau sen gaida, kad mācības spēki, kuŗi gadu no gada lasa plašām auditorijām, reiz paši izdos nolasītos zinātņu kursus. Minoritātu mācības spēki šo darbu tikpat kā veikuši, bet no latviešiem to darījis tikai sirmais prof. Dr. K. Balodis. — Ieraudzīt zinātņu kursus, iespīestus vienkāršā grāmatā, — tā studenta-jurista vislielākā vēlēšanās.

Tad vēl viena vēlēšanās. Par studentiem, kas nodarbināti maizes darbā un kuŗu ir lielā puse, lai nedomā un nesaka, ka tiem studijas ir blakus lieta. Students, nostrādājis sešas vai astoņas stundas dienā, par ko bieži vien saņem visnepieciešamāko — pāsaušu uzturu, neskries pa vakariem uz lekcijām un praktiskiem darbiem goda vai kāda cita blakus nolūka dēļ. Tāpat nestudē tamdēļ vien, lai uzlabotu ienākumus un stāvokli, bet šī jaunatne, darīdama divu darbu, ir gājēja uz plašākiem apvārkšņiem un piemērs centībai.

Un visubeidzot students-jurists vēlas, lai viņa jauna gada vēlēšanās nepaliktu bez atbalss, bet lai cienījamie mācības spēki atsauktos ar darbiem, cik tas studentiem un zinātnēi nāktu par labu. J. St.

Lietuvas Studentu Pārstāvniecība par priekšsēdēt. ievēlēta A. Trimatas (ateitinink.), vice-pr. — P. Steikunas (tautinink.).

Kauņas universitātes humanitāro zinātņu fakultātē par vispārējās vēstures lektoru uzaicināts prof. L. Karsavins no Parīzes.

Universitātes ziņas.

Pirmā universitātes padomes sēde šogad notika 18. janv. Pēc rektora ziņojuma par prof. J. Berga un prof. Starkova nāvi, viņu piemiņu godināja pieņemoties. Prof. Starkova vietā medicīnas fak. anatomijas katedra vadību uzdeva Dr. med. J. Primānim, bet histoloģijas un embrioloģijas - Dr. med. M. Brantam. Krišjāņa Barona premiju komisijā ievēlēja prof. J. Plāķi, prof. R. Krimbergu un prof. R. Putniņu. Intelktuālā kopdarbības komisijā slimā prof. F. Elsbērga vietā nolēma komandēt prof. Tenteli.

Studentu padome 25. janv. noturēja savu pēdējo sēdi līdzšinējā sastāvā. Studentu padomes prezidijs noturējis pag. gadā 87 sēdes, kur nodarbojies ar dažādu komisiju darbības regulēšanu. Noturētas 9 plenārsēdes un 3 starprakcīju biroja apspriedes.

Studentu padomes pirmā sēde jaunā sastāvā piektdien.

Lekciju naudu par 1928. g. pavasara semestri pieņem universitātes sekretariātā no 7/1 līdz 8/11 ikdienas no 1/211 — 1/22; sestdienās no 10 — 1/21 un trešdienās arī no 3—4.

Studentiem, kas bauda iesaukšanas atlīkšanu kaļa dienestā lekciju nauda jānomaksā līdz 28/1.

Stud. Dziedonu d-ba „Dziesmu vara“ jaunas dziedātājas — soprānus vēl uzņems piektdien 27. un otrdien 31. janvārī plkst. 7²⁰, Terbatas ielā 15/17 (5. stāvā).

Māksla.

Mākslas akadēmijas

audzēkņu darbu izstāde — akadēmijas telpās no 18. dec. līdz 15. janvārim — izstādīto darbu skaita un dažādības ziņā bij plaša un bagāta. Viscaur jūtams progress. Prof. Tīlberga vadītā figurālā darbnīcā nav vairs agrāko ne-

fīro, nenoteikto toņu. Izstādīti gandrīz tikai klases darbi. Līdz ar to maz jūtama audzēkņu pašdarbība. Prof. Purviša vadītā dabas skatu darbnīcā viens otrs no audzēkņiem sāk iet savu ipatneju ceļu, lai gan daži ir vēl stipri zem meistara iespāda. Darbnīcā kā brīvklauštājs beidz Pūpols. Ļoti patīkamu iespaidu atstāj prof. Rončevska vadītā tēlniecības darbnīca. Tur jūtams rosīgs gars un darba mīlestība. Darbnīcā beidz šogad Baumānis un Smiltņeks. Baumāņa diplomdarbs „Jēkaba ciņa ar eņģeli“ ir ļoti ipatnējs kā savā uztvērumā tāpat arī interpretējumā. Prof. Zariņa vadītā grafiskā darbnīcā arī jūtama liela rosība. Darbi izpildīti dažādās tehnikās. Doc. Kugas vadītā dekoratīvā darbnīcā bez parastajiem dekorāciju metiem un maketiem ir izstādīti dažī mēģinājumi senā „al fresco“ tehnikā. Doc. Peļšes keramikas darbnīcā bez majolikas izstrādājumiem, kuģi arī ir bagātāki kā pagājušā gadā, ir arī dažī porcelāna mēģinājumi. Bez meistardarbnīcām būtu jāatzīmē vēl tas lielais darbs, kuģi tiek veikts četros kursos, kur audzēkņi tiek sagatavoti uz iestāšanos darbnīcās.

Nacionālā opera pēdējā laikā ļoti redzamu vietu ierādījusi koncertiem — gan koru, gan simfoniskiem. Ipaši mināms Fr. Suberta pienīgtas koncerts ar prof. Šnabeļa piedalīšanos.

Ļoti solidām un plašām Nac. op. repertuāram ar rūpību pievienots Umberto Džordani „Andrē Senjē“; rež. — P. Meļņikovs, dir. — Em. Kupers, dekorat. — Ed. Vitols, baletm. — M. Feodorova, korm. — P. Jozuus. Piedalās — M. Brechman-Stengel (Madelena), Ad. Kaktiņš (Zerars) un arī ļoti pelnīti atzīmē vēl jāmin jaunais tenors J. Vitiņš (Andrē Senjē).

Kā sevišķs notikums mūsu muzikas dzīvē atzīmējams — filharmonijas b-bas atklāšana.

Nacionālais teātris, kā parasti, ir visražīgākais. Pēc liela stīla V. Šekspira „Makbeta“ uzveduma (ar J. Osi, tituloma) — ko sevišķi ieteicams redzēt skolu jaunatnei — klāt nākuši Andr. Upiša 50. g. dzimšanas dienas atcerē „Vesela miesa“ (rež. — E. Feldmanis; piedalās — J. Šaberts, R. Kalniņš, J. Osis u. c.), Ludv. Fuldasa „Ezeļa ēna“ (rež. — E. Feldmanis; piedalās — T. Podnieks, Anta Klīns, K. Lagzdīns, E. Feldmanis, Amtm. Brieditis, Olga Lejaskalns u. c.) un Jūl. Petersona „Sieviete ar sešiem prātiem“ (rež. — A. Mierlauks; piedalās — L. Spilbergs, J. Šaberts, L. Erika, R. Kalniņš, K. Lagzdīns u. c.)

Kā ļoti rets un svinīgs notikums mināms J. Raiņa „Jāzeps un viņa brāļi“ simtā izrādē.

Sagatavošanā liela stīla uzvedums — J. Raiņa „Ilja Muromietis“; rež. — Amtm. Brieditis, dek. — L. Liberts.

Dalles teātris Ziemassvētkos sagādājis ļoti jauku dāvanu N. Šklara „Bums un Atspolite“ (L. Bērziņa un E. Bramberģe). Ar dziļu erudīciju Ed. Smilģis ar O. Skulmi un konsultantiem inscenējis Fr. Šillera lielo brīvības dramu „Vilhelms Tēlls“. — Piedalās T. Lācis, K. Veļcs, J. Simsons, J. Priede, bet dziļās iejūtas dēļ sevišķi vēl mināmi Z. Veinbergs un E. Bramberģe.

Sai monumentālāi dramai un nopietnam uzvedumam var vēlēt veselu apcerējumu.

Tikko pirmo reizi par skatuvi gāja F. Arnolda un E. Bača komēdija „Trakais numurs“. Teātra māksl. prestižu tas neceļ! Interesī modina gan aktieru spēle (Arv. Mičelsons, A. Mitrevičs, G. Zibalts, K. Veļcs, L. Bērziņa, A. Prince, L. Amerika, I. Bērziņa un A. Filipsons). Jūl. St.—ks.

Sports.

L. U. Akad. Sp. B-bas, slēpošanas meistarsacīkstes notiks 12. febr. š. g. Ropāžu Baltežera apkārtnē 25 km. 15 km. 10 km. distancēs. Pirmā izcīnīs Latvijas sūtņa Norvēģijā Vanaga kga dāvāto kausu, otrā arī Vanaga kausu medicīnas studentiem, trešā — goda zīmes iesācējiem.

Biedrības meistarsacīkstes ping-pong'ā sāksies 29. janv. š. g. Paukošanās šīnī semestri notiek otrdienās no pl. 15—17., ceturtdienās no 18—20. Uz studentu ziemas spērtas sacīkstēm Itālijā izbrauca Latvijas daiļslidošanas meistars L. Tubelis. A.

Gramatniecība.

Izglītības darbam. Latvju tautā izglītības centieni vienmēr ir bijuši dziļi. Ka tādi tie arī tagad, to liecina ne tikai krietnais vidus un augstskolu audzēkņu skaits, bet arī daudzie lauku jaunatnes pašizglītības pulciņi. Izglītības darbam nepieciešami vadogi, bet it īpaši tie krit svarā pašizglītības darbā, kur trūkst tiešās audzinātāju vadības. Centrālā Izglītības Savienība izdod īpašas programmas pašizglītībai, uz ko griežam izglītības draugu vērību. Šādas programmas turpinās iznākt arī citos priekšmetos. 1. „Tautas apziņā valsts spēks“. Maksā 60 sant. Saturā: Cand. jur. P.

Mucenieka rakstī: Pilsoņu mācības programma pašizglītībai un kas katram jāzina par sava pagasta pašvaldību. Adv. Ata Kēniņa. Par sabiedrisko zināšanu nepieciešamību un Likums par pagastu pašvaldību.

2. Doc. J. Apsīts. „Mācības programma zemkopībā“. Maksā 20 sant.
 3. Cand. hist. P. Dreimanis Latvijas vēstures programma pašizglītībai Maksā 20 sant.
 4. P. Dindons. „Dārkopības priekšmetu programma pašizglītībai“. Maksā 20 s.
- Pieprasot pa pastu jāpieļiek 4 sant. pasta izdevumiem. Ar pieprasījumiem griezties Centrālās Izglītības Savienības biroja Rīgā, Brīvības ielā 24, dz. 8.

Redakcijai piesūtīts:

- Kad ziedoņa vējs šalr — Jānis Keļpe.
Senču pravietojumi — Rāļa Bethora.
Tautas kalendars.
Radio.
„Kristīgs Vestnesis“ № 1; № 1.
„The Canadian Student“ Vol. X. № 2, un № 3.
„Mazās Jaunības Tekas“ № 12; № 1;
„Jaunības Tekas“ № 12; 1;
„Dzelzceļnieks“ № 24; № 1;
„Svari“ № 50; № 51; № 52; № 1; № 2, № 3.
„Arpuskolas Izglītība“ № 12.
„Ugunsurs“ № 11; 12.
„Amerikas Latvju Ziņas“ Vol. I № 12.
„Jaunā Balss“ № 23/24; 1.
„Aizsargs“ № 11-12.
„Federation News“ — sheet № 66.
„Kopdarbība“ № 12.
„Jaunais Cirulītis“ № 1.
„Latvijas farmaceitu žurnāls“ № 12.
„Latvijas Tirgotājs“ № 12.
„Kristīgā Balss“ № 1; № 2;
„Dzelzceļnieks“ № 24; № 1; № 2;
„Saležieču ziņios“ № 1.
„Utioplasle“ № 10; № 12.
„Izgl. Min. Mēnešraksts“ № 12.

Nāk. „Studenta“ nrs. iznāks ceturtd. 9. febr.

Saturā: prof. V. Maldoņa „Studenti un dzīves prieks“, Amerikas sūtņa F. W. B. Coleman „Atmiņas par Amerikas universitātes dzīvi“ u. c.

Atbildīgais redaktors: A. Biezais
Redaktors: „Studenta“ koleģija.
Izdevējs:
L. U. studentu vienotņu „VIENKOPA“

Pastāvīgi krājumā par vislētākām cenām:

Glīti un izturīgi jaunāko fasonu kungu, dāmu un bērnu apavi un galošas

Ceļa somas: istas vulkanfibras un ādas.
Zirgu lietas: sakas, seduļkas, iemaukti, slejas.
Ādas: pastaļām, starpzoļēm, zoļēm, liekti zābaku stībi, pastaļas pāros, koka tupeles.
Dzensiksņas: ādas un balata, no lab. fabrikām.

Sedlinieku un kurpnieku piederumi.

Vairumā Plaša izvēle Mazumā
Centrālā Savienība „KONZUMS“
ādu un apavu veikalā

Dzirnavu ielā 87. Tālr. 2-6-7-5-8.

Visi Studējošie, kas grib sabiedrības acīs iegūt izcilus stāvokļi pasūta sev uzvalkus, kostimus, mēteļus, frakas, smokingus no vietējām un angļu drānām. Lielā izvēlē kreptūki, ševjots, marengo pavasara un vasaras sezonai pagatavo arī no pienestām drānām.

Jaunākie fasoni, darbs zolids, cenas mērenas
pie drēbniekiem **K. MIEZIS** un **K. STRĒMS**
(Maskavas amt. meistari)

Rīgā, Karļines ielā № 3/5 Tālr. 4-3-0-0

EMMY GREBZDES

kosmetiskais kabinets

L. Grēcinleku ielā № 24, dz. 2 Tālr. 21286

Ikdienas no plkst. 10—7 vakarā.

Ādas un matu kopšana. :: Sejas un galvas masaža. Tvaika vannas. :: Vispārēja masaža un zviedru veselības vingrošana.

Korporācijai vai biedrībai

ertas telpas centrā

7—9 istabas atsevišķā mājā ar dārzu izīrējamas. Pieprasījumus š. av. redakcija.

Doma Muzejs

atvērts svētdienās no 11—2.

Société

POLYGLOTTE

latvju-cittautu

valodu kursi

Tekošā semestrī māca latvju, franču, angļu un vācu valodas un mācības ilgs 2 1/2 mēn. Men šmaks 3—6 ls. Pieteikšanās no plkst. 18—20 S-tē Polyglotte kursu kanceļijā — **Brīvības ielā 38** (realģimn).

Valodu kursi

P. Berlīca

Blaumaņa ielā 9.

Vietējās, angļu, franču, itaļu un citas valodās.

Runas st. no 5—7 v.

Dir. emer. P. Vestbergs

M. Grebzsdes

Dejas kursi

Grēcinieku ielā 24. Tālr. 2-1-2-8-6

Atsevišķas grupas un stundas katrā laikā.

Lasāt un izplatāt

„STUDENTU“

Mācības laikam sākoties

pilnīga

Universitātes literatūra

Jonck & Polievskij
Rīgā, Tirgoņu ielā № 3. Tālr. 4-1-8-8.

Ari vecāki izdevumi un lietotas grāmatas par lētām cenām

A. RATFELDERS Dib. 1875. g. Rīgā, Kaļķu ielā 23. Tālr. 2-3-2-1-1

Ceļošanas, sporta piederumi

Vislētākā iepirkšanās vieta no pašā darbnīcas kā: ceļošanas koferi ādas un istais amerikāņu Vulkan Fibri. Ceļošanas un visādas citas somas, ceļošanas pledi un siksnas, naudas makus priekš papīra un metala naudas, skolnieku somas, siksnas un portfeļus. Pasūtījumus un izlaboņ. izpilda glīti un noteiktā laikā **Visjaunākās damu rokas somiņas**

Rasetnes, orig. RICHTER un c. fabr.

Logaritm. linejali sist. „RIETZ“ u. „ELEKTRO“

Zīmēj. papīrs „Schöllerhammer“

un visi citi zīmēšanas piederumi. AUGSTSKOLAS AUDZĒKŅIEM — RABATS.

Holländer un Friedländer

dib. 1903. g. Valņu ielā 31. dib. 1903. g.

P. CĪRUĻA Veļas mazgātavā

Karļines ielā № 1.

Pieņem:

veļu mazgāšanā par mērenām cenām.

Zolids darbs.